

Palliatiivisen lääketieteen lokikirja

Erityispätevyyskoulutuksessa oleva lääkäri: _____

Kouluttaja eli tutor: _____

Kouluttaja eli tutor: _____

Kouluttaja eli tutor: _____

SPLY:n erityispätevyuden teoriakurssi (vuodet): _____

Pohjoismainen (NSCPM) erityispätevyuden teoriakurssi (vuodet): _____

(Jätä tyhjiksi, mikäli suoritat erityispätevyuden teoriaopinnot ilman kurssia)

Tutor-kouluttajia voi olla yksi tai useampia. Tutor hyväksyy nimikirjaimillaan oppimistavoitteen saavuttamisen (kuittaus-sarake). **Sähköisesti lomakkeeseen merkityt nimikirjaimet riittävät.** Erityispätevyystoimikunta voi tarvittaessa tarkistaa tutorilta hyväksynnät.

Lokikirja on tarkoitettu koulutettavan ja tutorin avuksi osaamistavoitteiden saavuttamisen seurantaan varten. Lokikirjan kaikkien tavoitteiden saavuttamista ei vaadita erityispätevyuden saamiseksi. Lokikirja tulee kuitenkin palauttaa erityispätevyyshakemuksen liitteenä koulutuksen tason seuraamiseksi.

Osaamistasot:

- **Taso 1:** "Osaa" = Osaa toteuttaa itsenäisesti.
- **Taso 2:** "Perehtynyt" = On toteuttanut hoitoa ohjattuna. Osaa toteuttaa hoitoa tarvittaessa konsultoiden.
- **Taso 3:** "Tietää" = Tietää hoidon periaatteet lähettämisindikaatioiden tuntemiseksi ja jatkohoidon järjestämiseksi, mutta oma hoidon osaaminen ei ole välttämätöntä. On esimerkiksi seurannut hoidon toteuttamista ja perehtynyt hoidon teoreettiseen taustaan.

Oppimistavoitteet: Kipu	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Kivun lääkehoito		
• Osaa tavanomaisten opioidien käytön (1)		
• Osaa läpilyöntikivun lääkehoidon (1)		
• Osaa metadonin käytön (1)		
• Osaa neuropaattisen kivun lääkkeiden käytön (1)		
• Osaa NSAID:n ja parasetamolien käytön (1)		
• Perehtynyt lisälääkkeiden käyttöön (esim. ketamiini) (2)		
Kivun lääkkeetön hoito		
• Tietää fysioterapian menetelmien perusteet (3)		
• Tietää kipupsykologian menetelmien perusteet (3)		
Osaa palliatiivisen potilaan non-malignin kivun hoidon (1)		
Kivunhoidon erityistekniikat		
• Tietää spinaalisen kivunhoidon perusteet (3)		
• Tietää muiden puudutusten ja kirurgian perusteet (3)		
• Tietää kipusädehoidon perusteet (3)		

Oppimistavoitteet: Hengitystieoireet	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Hengenahdistuksen hoito		
• Osaa opioidien käytön (1)		
• Osaa muut oirelääkkeet (1)		
• Perehtynyt inhalaatiolääkkeisiin (2)		
• Osaa palliatiivisen happihoidon käyttö (1)		
• Osaa ilmavirran käytön (Tuuletin) (1)		
• Tietää ventilaatituen perusteet (NIV, HFNT) (3)		
Yskän ja veriyskän hoito		
• Osaa opioidien käytön (1)		
• Osaa traneksaamihapon käytön (1)		
• Tietää veriyskän sädehoidon perusteet (3)		
Hengitystie-eritteiden hoito		
• Osaa antikolinergien käytön (1)		
• Osaa limaa irrottavien lääkkeiden käytön (1)		
• Osaa kuolevan limaisuuden (Death-rattle) hoidon (1)		
On perehtynyt hengitysfysioterapian menetelmiin (2)		
Tietää keinoilmattien (trakeostoma) hoidon perusteet (3)		
Pleuraneste		
• Perehtynyt pleurapunktion tekoon (2)		
• Tietää tunneloidun katetrin käytön perusteet (3)		
Oppimistavoitteet: GI-oireet	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Suun hoito		
• Osaa kuivan suun, kivuliaan suun ja mukosiitin hoidon (1)		
• Osaa kuolevan potilaan suun hoidon (1)		
Pahoinvoinnin hoito		
• Osaa prokineettien (metoklopramidi) käytön (1)		
• Osaa dopamiiniantagonistien (haloperidoli ja olantsapiini) käytön (1)		
• Osaa 5HT3-salpaajien käytön (1)		
• Osaa muun lääkehoidon (esim. kortikosteroidit, antikolinergit) (1)		
Ummetuksen hoito		
• Osaa laksatiivien käytön (1)		
• Osaa opioidiantagonistien käytön (1)		
• Tietää neurologisen potilaan (selkäydinvamma) ummetuksen hoidon perusteet (3)		
Osaa suolitukoksen konservatiivisen hoidon (lääkehoito) (1)		
Perehtynyt ripulin hoitoon palliatiivisella potilaalla (2)		
Askites		
• Osaa tehdä askitespunktion (1)		
• Tietää tunneloidun katetrin käytön perusteet (3)		
Gastrostoomapotilaan (PEG) palliatiivinen hoito		
• Osaa lääkkeiden annostelun gastrostooman kautta (1)		
• Perehtynyt gastrostooman hoitoon (2)		
Tietää palliatiivisen GI-kirurgian perusteet (esim. stentit, avanne) (3)		
Osaa vajaaravitsemuksen ja kakeksian tunnistamisen ja hoidon (1)		
On perehtynyt ravitsemushoitoon palliatiivisessa hoidossa (2)		

Oppimistavoitteet: Muu oirehoito	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Osaa yleisimpien oireittareiden (esim. ESAS, PAINAD) käytön (1)		
On perehtynyt yleisimpien elämänlaatumittareiden käyttöön (2)		
Osaa arvioida lääkehoidon kokonaisuuden palliatiivisessa hoidossa (1)		
Osaa fatigue:n arvion ja hoidon (1)		
Iho		
<ul style="list-style-type: none"> • Osaa malignin haavan lääkehoidon (1) • Perehtynyt palliatiivisen potilaan haavojen paikallishoittoon (2) • Perehtynyt eri turvotustilojen hoitoon (2) • Perehtynyt kutinan hoitoon (2) • Perehtynyt hikoilun hoitoon (2) 		
Virtsatiet		
<ul style="list-style-type: none"> • Perehtynyt virtsaummen hoitoon (2) • Tietää hematurian hoidon perusteet (3) • Tietää hydronefroosin hoidon perusteet (3) 		
Keskushermosto		
<ul style="list-style-type: none"> • Osaa deliriumin hoidon (1) • Osaa kouristelun hoidon (1) • Osaa kohonneen kallonsisäisen paineen konservatiivisen hoidon (1) 		
Syöpäpotilaan akuuttitilanteet		
<ul style="list-style-type: none"> • Osaa selkäydinkompression diagnostiikan ja akuuttihoiton (1) • Perehtynyt vena cava superior sdr. hoitoon (2) • Osaa hyperkalsemian hoidon (1) • Tietää sydäntamponaation hoidon perusteet (3) • Tietää hengitystietukoksen hoidon perusteet (3) 		
Palliatiiviseen sädehoito		
<ul style="list-style-type: none"> • Tietää kipusädehoidon perusteet (3) • Tietää hengitystieoireiden sädehoidon perusteet (3) • Tietää verenvuotojen sädehoidon perusteet (3) • Tietää aivokasvainten/-metastaasien sädehoidon perusteet (3) • Tietää medullan ja perifeerisen hermokudoksen kompression sädehoidon perusteet (3) • Tietää tukosoireiden (esim. GI-kanava) sädehoidon perusteet (3) 		
Oppimistavoitteet: Vuorovaikutus	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Osaa tehdä elämän loppuvaiheen ennakoivan hoitosuunnitelman (1)		
<ul style="list-style-type: none"> • Kouluttajalääkärin seuraaminen • Oma potilaskontakti + kouluttajalääkärin palaute 		
Osaa hoitoneuvottelun palliatiiviseen hoitolinjaan siirtymisestä (1)		
<ul style="list-style-type: none"> • Kouluttajalääkärin seuraaminen • Oma potilaskontakti + kouluttajalääkärin palaute 		
Osaa hoitoneuvottelun saattohoitopotilaan ja läheisten kanssa (1)		
<ul style="list-style-type: none"> • Kouluttajalääkärin seuraaminen • Oma potilaskontakti + kouluttajalääkärin palaute 		
Perehtynyt vuorovaikutukseen alaikäisen kanssa (2)		
Perehtynyt vuorovaikutukseen kommunikaatorajoitteisen kanssa (2)		

Oppimistavoitteet: Psykososiaalinen tuki	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Osaa palliatiivisen potilaan psykososiaalisen tuen lääkärin ominaisuudessa		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa tarjota potilaalle psyykkistä tukea vuorovaikutuksen keinoin (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Tuntee kriisin vaiheet ja surureaktion ja osaa tukea potilaita näissä (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa ahdistuneisuuden ja unettomuuden hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa masennusoireiden hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Perehtynyt itsetuhoisuuden arviointiin (2) 		
<ul style="list-style-type: none"> Perehtynyt sosiaalietuuksiin palliatiivisessa hoidossa (2) 		
Osaa perheiden/läheisten psykososiaalisen tuen lääkärin ominaisuudessa		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa tarjota läheisille psyykkistä tukea vuorovaikutuksen keinoin (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Tuntee kriisin vaiheet ja surureaktion ja osaa tukea läheisiä näissä (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Perehtynyt eri läheisryhmien (esim. lapset ja iäkkäät) tukemiseen (2) 		
Tietää psykososiaalisen tuen ammattilaisten työn perusteet (3)		
Osaa tunnistaa potilaan/läheisten erityisen tuen tarpeet ja osaa ohjata psykososiaalisen tuen ammattilaiselle (1)		
Oppimistavoitteet: Eksistentiaalinen tuki	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Osaa tukea elämän merkityksellisyyttä (dignity) ja toivoa (1)		
Osaa kohdata kuolintoiveen (1)		
Tietää eksistentiaalisen tuen ammattilaisen työn perusteet (3)		
Oppimistavoitteet: Potilasryhmät	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Syöpäpotilaat		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa GI-kanavan syövän/metastaasien palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa keuhkosityövän/-metastaasien palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa ihosyövän/-metastaasien palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa luustometastaasien palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa pään ja kaulan alueen syövän palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa keskushermoston syövän/metastaasien palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa gynekologisen syövän palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa hematologisen syövän palliatiivisen hoidon (1) 		
Osaa muistisairaana (dementia) palliatiivisen hoidon (1)		
Osaa monisairaana iäkkään palliatiivisen hoidon (1)		
Neurologiset potilaat		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa ALS-potilaan palliatiivisen hoidon erityispiirteet (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Perehtynyt muiden etenevien neurologisten sairauksien (esim. Parkinson ja MS-tauti) erityispiirteisiin (2) 		
<ul style="list-style-type: none"> Perehtynyt aivoverenkiertohäiriöpotilaan (stroke) erityispiirteisiin (2) 		
Keuhkopotilaat		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa COPD-potilaan palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Perehtynyt keuhkofibroosipotilaan palliatiiviseen hoitoon (2) 		
<ul style="list-style-type: none"> Perehtynyt kroonista hengitysvajausta sairastavan hoitoon (2) 		
Sydänpotilaat		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa sydämen vajaatoiminnan palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Osaa sepelvaltimotautipotilaan palliatiivisen hoidon (1) 		
<ul style="list-style-type: none"> Tietää ICD -potilaan palliatiivisen hoidon perusteet (3) 		

Osaa maksan vajaatoiminta -potilaan (maksakirroosi) palliatiivisen hoidon (1)		
Osaa munuaisten vajaatoiminta -potilaan palliatiivisen hoidon (1)		
Tietää kehitysvammaisen potilaan palliatiiviseen hoidon perusteet (3)		
Tietää alaikäisen palliatiivisen hoidon perusteet (3) (Lastenlääkärillä lokikirjan osaamistavoitteet koskevat soveltuvin osin alaikäisiä)		
Oppimistavoitteet: Saattohoito	Saavutettu (pvm.)	Tutor (kuittaus)
Osaa käydä saattohoitoneuvottelun ja tehdä saattohoitopäätöksen (1)		
<ul style="list-style-type: none"> • Kouluttajalääkärin seuraaminen • Oma potilaskontakti + kouluttajalääkärin palaute 		
Osaa ravitsemukseen ja nesteytykseen liittyvät seikat saattohoidossa (1)		
<ul style="list-style-type: none"> • Hoitoneuvottelu ravitsemuksesta/nesteytyksestä (1) • Ravitsemuksen/nesteytyksen toteutus (1) • I.v. ravitsemuksen/nesteytyksen lopetus tai näistä pidättäytyminen (1) 		
Osaa parenteraalisen lääkehoidon saattohoidossa (lääkeannostelija) (1)		
<ul style="list-style-type: none"> • Osaa kivun lääkehoidon parenteraalisesti (1) • Osaa hengenahdistuksen lääkehoidon parenteraalisesti (1) • Osaa pahoinvoinnin/suolitukoksen lääkehoidon parenteraalisesti (1) • Osaa ahdistuneisuuden/sekavuuden lääkehoidon parenteraalisesti (1) 		
Osaa palliatiivisen sedaation (1)		
<ul style="list-style-type: none"> • Osaa sedaation päätöksenteon ja seurannan (1) • Osaa neuvotella sedaatiosta potilaan/läheisen/hoitotiimin kanssa (1) • Osaa yleisimpien sedaatiolääkkeiden käytön (1) • Osaa lisälääkkeiden (esim. opioidit) käytön sedaation aikana (1) • Osaa akuutin sedaation kriisitilanteessa (hätäsedaatio) (1) 		
Osaa akuuttitilanteiden hoidon saattohoidossa (esim. kriisilääkitys) (1)		
Osaa toteuttaa läheisten jälkihoidon lääkärin ominaisuudessa (1)		
<ul style="list-style-type: none"> • Kouluttajalääkärin/hoitotiimin seuraaminen • Oma läheiskontakti + kouluttajalääkärin palaute 		